

Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui
p. Sauliui Skverneliui
Gedimino pr. 11, LT-01103 Vilnius

Lietuvos Respublikos energetikos ministrui
p. Žygimantui Vaičiūnui
Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius

Lietuvos Respublikos aplinkos ministrui
p. Kęstučiui Navickui
A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius

Kopija:

Lietuvos Respublikos Seimo energetikos komisijos pirmininkui
p. Virgilijui Poderiui
Gedimino pr. 53, LT-01109 Vilnius

2018 m. rugpjūčio 7 d.
Kaunas

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL METINĖS
VALSTYBINIŲ MIŠKŲ PAGRINDINIŲ MIŠKO KIRTIMŲ NORMOS 2019-2023
METAMS PATVIRTINIMO“ PROJEKTO NR. 18-8569(2) IR JO ĮTAKOS ENERGETIKOS
SEKTORIUI**

Šiuo raštu norime Jus informuoti, kad Lietuvos nepriklausomų šilumos gamintojų asociacijos, vienijančios bendroves, gaminančias šilumą iš biokuro ir tiekiančias ją į centralizuotus šilumos tinklus, nuomone, 2018 m. rugpjūčio 8 d. vykstančiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės posėdyje ketinama patvirtinti miško kirtimų norma¹ (toliau – Projektas) galimai neatitinka 2018 m. birželio 21 d. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu patvirtintos Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos² (toliau – Strategija).

Strategijoje numatytos keturios pagrindinės Lietuvos energetikos politikos kryptis – energetinis saugumas, žaliosios energetikos plėtra, tausaus energijos vartojimas bei konkurencingumas ir inovacijos. Būtent žaliosios energetikos plėtra ir jai išskirti tikslai nustato ambicingus šilumos ir elektros gamybos apimčių iš biokuro pokyčius. Iki 2030 metų šilumos gamybos apimtys iš biokuro

¹ <http://lr.v.lt/lt/posedziai/lietuvos-respublikos-vyriausybes-posedis-10>

² <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.429490/ywvsRQhuqs>

turėtų didėti apie 1,6 TWh, elektros – apie 0,9 TWh, o bendrai – apie 2,5 TWh. Akivaizdu, kad siekiant šių tikslų prireiks daugiau biokuro. Asociacijos vertinimu, tai gali pareikalausiti apie 1,1 mln. kietmetrių papildomos žaliavos per metus.

Šiuo metu planuojama patvirtinti miško kirtimų norma ne tik neatitinka Miškų ūkio konsultacinės tarybos (toliau – Taryba) rekomendacijų³ didinti kirtimų kiekius, bet ir neatspindi didėjančio biokuro žaliavos poreikio energetikos sektoriuje. Svarbu atkreipti dėmesį, kad jau šiuo metu Lietuvoje apie 70% centralizuotai tiekiamos šilumos yra pagaminama naudojant biokurą. Biokuras tapo strategine žaliava Lietuvos energetikoje ir kuro pasiūlos apimtys turi tiesioginę įtaką atsinaujinančių išteklių plėtrai bei gyventojų šilumos kainoms.

I. Dėl biokuro kainos

Norime atkreipti Jūsų dėmesį, kad pirmąjį 2018 m. pusmetį **medienos kaina vidutiniškai augo 25%**, lyginant su 2017 m. tuo pačiu laikotarpiu. VMU pateiktais duomenimis⁴, pirmąjį pusmetį vidutinė medienos kaina išaugo nuo 39,24 iki 49,04 Eur. Atitinkamai, 2018 m. pirmojo pusmečio **biokuro kaina vidutiniškai augo 22%**, lyginant su 2017 m. tuo pačiu laikotarpiu. Toks biokuro kainos augimas neabejotinai yra susijęs ir tiesiogiai koreliuoja su aukščiau aptartu valstybinių miškų medienos kainos augimu.

Siekiant užtikrinti žemas biokuro ir šilumos kainas, svarbu identifikuoti priežastis, lėmusias VMU parduodamos medienos kainų didėjimą. Manytina, kad esminė medienos, o taip pat ir biokuro, **pabrangimo priežastis Lietuvoje – nepakankama pasiūla rinkoje**. Per pirmuosius penkis 2018 m. mėnesius malkinės medienos ir kirtimo atliekų, iš kurių gaminamas biokuras, pasiūla krito 15%⁵, lyginant su tuo pačiu laikotarpiu pernai.

³ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/e5bdbdc093d311e8aa33fe8f0fea665f?positionInSearchResults=3&searchModelUIID=17e07da3-e588-4faa-9ea9-5fbc3a960c0> Priedas Nr. 1

⁴ <http://www.vivmu.lt/lt/>

⁵ <http://www.vivmu.lt/lt/>

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, ir į tai, kad biokuro poreikis ateityje tik augs (nuo 2021 m. Vilniuje pradės veikti UAB „Lietuvos energija“ statoma 169 MW galios biokuro kogeneracinė jėgainė⁶), asociacijos nariai mano, kad padidinus metinės valstybinių miškų pagrindinių miško kirtimų normos dydį 2019-2023 metams ir tokiu būdu užtikrinus didesnę medienos pasiūlą, būtų stabilizuotas biokuro, o kartu ir centralizuoto šildymo kainų augimas Lietuvoje.

II. Dėl Projekto derinančių institucijų sąrašo papildymo

Kaip minėta aukščiau, Projekto nuostatos, asociacijos įsitikinimu, gali daryti tiesioginę įtaką galutinėms šilumos kainoms. Todėl, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento nuostatas (*inter alia* Vyriausybės darbo reglamento 18, 25 ir 26 punktų nuostatas), Projektas turėtų būti derinamas ne tik su Teisingumo, Žemės ūkio ir Ūkio ministerijomis, bet ir su Energetikos ministerija, kurios kuruojamai sričiai, t. y. šilumos ūkiui, Projekto nuostatos darys tiesioginę įtaką.

Be to, kaip minėta aukščiau, Strategijoje numatoma, kad iki 2030 net 90 proc. šilumos energijos bus pagaminama iš atsinaujinančių energijos išteklių, tačiau, asociacijos nuomone, to nebus įmanoma pasiekti jei šilumos ūkio sektoriaus rinkos dalyviai neturės pakankamai žaliavos šiam tikslui įgyvendinti.

Atsižvelgiant į tai, kas pateikiama, taip pat į tai, jog biokuro trūkumas jaučiamas jau dabar, **Projekto nuostatos turėtų būti derinamos ir su Lietuvos Respublikos energetikos ministerija.**

III. Dėl Miškų ūkio konsultacinės tarybos siūlymo Lietuvos Respublikos aplinkos ministrui

2018 m. gegužės 22 d. vyko Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu sudarytos Miškų ūkio konsultacinės tarybos posėdis, kuriame svarstyta dėl valstybinių miškų pagrindinių miško kirtimų normos 2019-2023 metams nustatymo. Posėdyje dalyvavę mokslininkai, kompetentingų valstybinių institucijų atstovai bei įvairių medienos sektoriuje veikiančių asociacijų vadovai nutarė siūlyti Lietuvos Respublikos aplinkos ministrui teikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei nutarimo

⁶ <http://www.kogen.lt/vilniaus-projektas>

projektą, kuriame siūloma didinti pagrindinių miško kirtimų normą iki 3,620 mln. kietmetrių likvidinės medienos⁷.

Nei viešojoje erdvėje, nei prie Projekto pridėtame lydraštyje nėra nurodoma, dėl kokių priežasčių **Lietuvos Respublikos aplinkos ministras atmetė Tarybos siūlymą**. Lydraštyje tėra nurodoma, kad patvirtinus iki šiol galiojusią 71% grynojo metinio medienos prieaugio kirtimų normą, būtų įgyvendinama Lietuvos Respublikos miškų įstatyme nustatyta sąlyga – neviršyti metinio medienos prieaugio. Tačiau akivaizdu, kad nustačius 78%, t.y. tiek, kiek siūlo Taryba, ar net 94%⁸ grynojo metinio medienos prieaugio kirtimų normą, taip pat sėkmingai būtų įgyvendinama įstatyme nustatyta sąlyga neviršyti metinio medienos prieaugio.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, **Lietuvos Respublikos Vyriausybės prašome:**

1. atidėti sprendimo priėmimą dėl metinės valstybinių miškų pagrindinių miško kirtimų normos 2019-2023 metams patvirtinimo;
2. į Projektą derinančių institucijų sąrašą įtraukti Lietuvos Respublikos energetikos ministeriją;
3. pavesti Lietuvos Respublikos aplinkos ministrui pakartotinai įvertinti Tarybos siūlymą.

Asociacijos prezidentas

Vytautas Kisielius

⁷ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/e5bdbdc093d311e8aa33fe8f0fea665f?positionInSearchResults=3&searchModelUID=17e07da3-e588-4faa-9ea9-5fbc3a960c0> Priedas Nr. 1

⁸ FOREST EUROPE, UNECE and FAO 2011: State of Europe's Forests 2011. Status and Trends in Sustainable Forest Management in Europe. Šaltinyje teigiama, kad iškertamo žalių medžių tūrio ir grynojo prieaugio santykis laikomas geru, kai siekia mažiau negu 95%.